

Dette er en ny eksamensform for oss. De generelle vurderingskriteriene er gjengitt i eksamensteksten. Følgende er relevant å ha med i vurderingene av de ulike temaene studentene kan velge. Studentene tar emnet som et selvstendig årsstudium. Flere er derfor førsteårsstudenter og vil ha begrenset trening i å besvare denne typen drøftingsoppgaver

Oppgave 1:

Tema: «Digital teknologi og etikk»

Det er mulig å vinkle oppgaven både mot digital etikk og bioteknologi/transhumanisme. Det er ressurser for begge deler i pensum.

Hvis oppgaven vinkles mot digital etikk er det forventet at de kommer inn på problematiske sider ved hvordan teknologien er bygget opp, ikke bare nettvett. En god oppgave forklarer noe om teknologien (algoritmer, persontilpassing, eller liknende), analyserer mulige etisk problematiske konsekvenser og diskuterer hvordan teknologien bør brukes. I forhold til skole og opplæring er begrepet digital dømmekraft særlig relevant. I en god oppgave forklares begrepet, og både juridiske og etiske perspektiver forklares kort og aktualiseres for undervisning i skolen.

Hvis oppgaven vinkles mot bioteknologi/transhumanisme er skillet mellom antroposentrisk og ikke-antroposentrisk etikk relevant. I undervisningen har vi diskutert bioteknologi og transhumanisme ved å bruke sentrale etiske modeller. En god oppgave sier noe om hvordan teknologien faktisk fungerer og bruker etisk teori i diskusjonen.

Pensum til det aktuelle emne ser slik ut:

Etikk i det digitale rom: Digital etikk, digitalt medborgerskap og ytringsfrihet på nett

Bergsjø, L.O og H. Bergsjø (2019). Digital etikk. Big data, algoritmer og kunstig intelligens. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN: 9788215034218. S. 11-16, 33-48 (22 s.)

Bergsjø, L.O., Eilifsen, M. Tønnesen, K.T. og Vik, L.G.V (2020). Barn og unges digitale dømmekraft. Verdiløft i barnehage og skole. Universitetsforlaget. ISBN 9788215042220. S. 23-50 (21 s.)

Bergsjø, L.O (2022). "Digitalt medborgerskap". I H. F. Nilsen (red.), Myndig medborgerskap.

Demokratisk medborgerskap i skolen. Oslo: Universitetsforlaget (ca. 8 s.) ISBN 9788215049243 (B)

Medietilsynet (2020) Barn og medier (rapport). Hovedfunn og valgfritt utdrag fra rapporten, [Barn og medier | Medietilsynet](#)

Medietilsynet (2021) Kritisk medieforståelse (rapport). Hentet fra [Kritisk medieforståelse i den norske befolkninga 2021 | Medietilsynet](#) (kortversjon av [rapporten](#) om kritisk medieforståelse)

Torvund, O. (2020). Ytringsfrihet og medieregulering. Universitetsforlaget. ISBN: 9788215032955. S. 19–37, 266–281, 405-408 (47 s.).

Medietilsynet (u.å) Undervisningsopplegg. Valgfritt utdrag fra [Undervisningsopplegg | Medietilsynet](#)

Etikk i bioteknologiens tidsalder: Liv og død / Bioteknologi / Transhumanisme

Berg, A.-J, Bolsø, A. og I. Hellestrand (2020). Posthumanistiske muligheter og transhumanistiske blindspor i det antropocene. *Tidsskrift for kjønnsforskning*. Vol. 44, No 4, 11 Desember, s. 285 – 298. Hentet fra: [Posthumanistiske muligheter og transhumanistiske blindspor i det antropocene | TFK \(idunn.no\)](#) (14 s.)

Bioteknologirådet. (2021). Etisk argumentasjon. [Etisk argumentasjon - Bioteknologirådet \(bioteknologiradet.no\)](#), samt valgfritt utdrag fra Bioteknologirådets temasider, se [Temasider - Bioteknologirådet \(bioteknologiradet.no\)](#),

Christoffersen, S.Aa. (2022). Handling og dømmekraft. Oslo: Universitetsforlaget. S. 35-54, 130-133 (24 s.) NB nyeste utgave.

Grue, J. (2019). Det var en gang et menneske. Posthumanisme som tanke og tendens. Universitetsforlaget. ISBN: 9788215031798. S 19-40, 171-178 (28 s.)

Oppgave 2:

Tema: «Natur og etikk»

En viktig skjelning i en av pensumartiklene knyttet til dette emnet er skillet mellom antroposentrisk og ikke-antroposentrisk etikk. Det vi være naturlig å referere til dette. Utilitaristisk og rettighetsbasert tilnærming er også sentrale kategorier. En av artiklene trekker ser på hvordan ulike livssynsaktører jobber med bærekraft og hvordan dette beskrives i lærebøkene. En annen ser særlig på hvordan man fremstiller natursynet i kristendommen, buddhismen og i neopaganismen. Det er derfor ressurser også til å si noe om / drøfte framstillingene av dette i skolen. Det er lite konkret metodisk refleksjon i pensum.

Pensum til det aktuelle emne ser slik ut:

Miljø- og dyreetikk

Ariansen, Per & Jon Wetlesen (1994): Miljøfilosofi ss. 243-278 i: Etikk - en innføring. (red. K. E. Johansen) Oslo: Cappelen (35s)

Kvalvaag, R (2020). «Menneske, natur og religion hos www.ndla.no» i *Religion og livssyn (1)*. (8s) https://www.religion.no/files/ugd/6972da_b9328c39f0bc4bb2bddd2d5d8ab383f.pdf

Kvamme, O. A. (2019). «Bærekraftundervisning i faget religion og etikk» i *Religion og livssyn (3)*. (10s) https://www.religion.no/files/ugd/6972da_a6ed7b7fe316404ba8f0a4e4c1b16101.pdf

Singer (2002). Dyrenes frigjøring. 2 utg. Oslo: Spartacus forlag (s. 1-24) (24s)

Tomren, T. S. (2020). «Bærekraftig livstolkning – KRLE-faget som brobygger mellom religionenes og ungdommenes klimaengasjement». I J. V. Hugaas & Å. H. Kallestad (Red.), Oppvekst og livstolkning (s. 143-165). Cappelen Damm Akademisk. (23s)

Karakterskala:

Symbol	Betegnelse	Generell beskrivelse av vurderingskriteriene
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet
B	Meget godt	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet
C	God	Jevnt god prestasjon som tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de fleste områder.
D	Brukbar	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.